Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Betreft: start fase 3 spoor 2a

Aanleiding
In het kader van het openen en continueren van de samenleving geven de ministeries van EZK OCW en VWS gezamenlijk vorm aan spoor 2a 'Testen voor toegang tot het sociale leven. In dit spoor is het de bedoeling dat burgers op basis van een testuitslag een testbewijs krijgen waarmee ze tijdelijk toegang kunnen krijgen tot sport- en jeugdactiviteiten, culturele instellingen, evenementen, restaurants en overige horeca en doorstroomlocaties. Vanaf februari zijn de voorbereidingen in gang gezet om hier testcapaciteit voor te realiseren. Dit gebeurt fasegewijs, waarbij elke fase met bijbehorende begroting aan het kabinet ter akkoord wordt voorgelegd. Eerder is dit akkoord al gegeven voor de fasen 0, 1 en 2. Hierbij vragen we uw akkoord voor de verdere opbouw in fase 3a. Fase 3a betreft de maand juni. Deze testcapaciteit is noodzakelijk voor het realiseren van voldoende testcapaciteit voor het faciliteren van het openingsplan.

Gevraagd besluit

Beslispunt 1 – Verstrekken opdracht fase 3a testcapaciteit toegangstesten
- U wordt gevraagd om akkoord te gaan met het verstrekken van de opdracht voor fase 3a van de capaciteitsopbouw voor toegangstesten.
- Fase 3a betreft naast continueren van huidige capaciteit de verdere opbouw naar een testcapaciteit van 300.000- 350.000 testen per dag.
-

Beslispunt 2- vrijmaken 120.500.000,- voor verder opbouwen testcapaciteit
- U wordt gevraagd om akkoord te gaan met het vrijmaken van 120.500.000,- euro voor de realisatie van deze fase. Dit betreft een geraamd bedrag van 105,5 mln aan Stichting Open Nederland (SON) en 15 mln euro aan Loveland.
- Deze kosten zijn exclusief de testen die zullen worden ingezet in de teststraten die VWS centraal heeft aangekocht.
- Afstemming hierover met FIN vind momenteel ook plaats.

Kernpunten
Belangrijke overwegingen bij het verder opschalen van de testcapaciteit in fase 3a (juni) zijn:
1) *Verdere mogelijkheden voor het openen van de samenleving zal vraag naar toegangstesten doen toenemen*. Voor stap 3 van het openingsplan wordt uitgegaan van een piekbelasting van ruim 218.000 testen per dag oplopend naar ruim 235.000 eind juni, begin juli.
2) *Belangrijk om fijnmazige landelijk netwerk van testlocaties verder uit te breiden, zodat testlocaties goed bereikbaar zijn voor alle burgers*. Door de realisatie van een fijnmazig netwerk is reisafstand maximaal 20 minuten.
3) *Met dit fijnmazige netwerk kan regionale piekbelasting (door landelijke evenement) beter worden opgevangen*. Er moet ook gekeken worden naar de regionale testbehoefte bij evenementen bovenop de meer doorlopende activiteiten in het openingsplan, zoals horeca en musea.

Het risico bestaat dat de gerealiseerde testcapaciteit niet volledig wordt benut bijvoorbeeld vanwege de epidemiologische situatie. Als echter nu de keuze wordt gemaakt om de opbouw van de testcapaciteit uit te stellen dan is het risico dat de benodigde testcapaciteit niet op tijd gerealiseerd kan worden op het moment dat de samenleving meer open kan gaan waardoor de mogelijkheden van het openingsplan niet kunnen worden benut. Daarbij moet worden aangemerkt dat elke week de feitelijke exploitatie van de testcapaciteit kan worden bepaald en daarmee kunnen de variabele kosten worden bijgestuurd.

Voor fase 3 a is een bedrag van 120.500.000,- mln geraamd. Voor elke fase wordt een aparte begroting opgesteld en ter akkoord voorgelegd. Op het moment dat er bij de definitieve nacalculatie van fase 0,1 en 2 sprake is van onder uitputting dan zullen deze middelen worden

benut om overige fasen te bekostigen (na besluitvorming) of de middelen zullen teruggeboekt worden.

Tijdspad
Fase 3a is voorzien om in te gaan op 1 juni, vandaar dat we dit besluit nu aan u voorleggen.
Voorzien is om deze besluitvorming 25 mei in de MCC voor te leggen.
We hopen vervolgens de opdracht zo snel mogelijk te kunnen verstrekken, zodat de partijen verder kunnen werken aan de realisatie.

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Achtergrondinformatie

1. Realisatie tot nu toe

Gerealiseerde testcapaciteit
Stichting Open Nederland (SON) heeft in fase 0 en 1 een testcapaciteit opgebouwd van 105.000 testen per dag. In fase 2 heeft SON de opdracht om een testcapaciteit van 295.000 testen te realiseren (175.000 antigeentesten en 120.000 hoogsensitieve testen). Deze capaciteit zal waarschijnlijk nog niet eind fase 2 gerealiseerd zijn vanwege 2 redenen:

1) De contractering van de ademtesten heeft vertraging opgelopen en daarmee kon de uitrol van de XL testlocaties voor de hoogsensitieve testen niet eerder plaatsvinden. Loveland is in fase 2 begonnen met de opbouw van 8 XL testlocaties en SON zal de aanbesteding uitzetten. De opbouw zal dus plaatsvinden in fase 3;
2) De eerder opgebouwde testcapaciteit in fase 1 (105.000 testen per dag) is gerealiseerd door 1 testaanbieder met een eigen it-systeem. De deelname van deze partij zal echter in fase 2 worden afgebouwd en worden vervangen door zeven nieuwe partijen. De aanbesteding hiervoor is reeds afgerond. De bedoeling is dat deze testcapaciteit begin juni operationeel is.

De pilots en fieldlabs hebben overigens gewoon doorgang kunnen vinden ondanks de bovenstaande situatie.

In fase 2 is aan Loveland de opdracht verstrekt om 8 XL testlocaties op te bouwen. Hiermee voert Loveland fase 1 en 2 ineen uit, omdat de opdracht niet eerder verstrekt kon worden vanwege de vertraging bij de contractering van de ademtesten.

Evaluatie pilots
KPMG is gevraagd om een onafhankelijk onderzoek uit te voeren naar de pilots 'Testen voor toegang' die in april 2021 zijn georganiseerd. In het onderzoek zijn de pilots 'Testen voor toegang' geëvalueerd vanuit de perspectieven van deelnemende bezoeker en de organisator. De resultaten geven onder andere aan dat:

- Bezoekers het deelnemen aan de pilotactiviteiten als positief hebben ervaren en zijn positief over het testen om toegang te krijgen tot activiteiten.
- 76% van de bezoekers die hebben deelgenomen aan de pilotactiviteiten van dit onderzoek aangeven bereid te zijn om in de toekomst weer naar een activiteit te gaan als ze zich daarvoor zouden moeten laten testen.
- Het belangrijk is om voor voldoende testcapaciteit binnen maximaal 30 minuten reistijd te zorgen. Hoe korter de reistijd hoe hoger de bereidheid van een bezoeker om te gaan.
- Testen voorafgaand aan activiteiten juist lijken bij te dragen aan een netto daling van Covid-19, omdat mensen die zich niet bewust zijn van een infectie er uit gefilterd worden terwijl de evenementen zelf niet of nauwelijks leiden tot extra besmettingen.

Financiën
In onderstaande tabel staan de bedragen die eerder per fase waren begroot voor de realisatie van de totale testcapaciteit voor toegangstesten en ook in de commissiebrief van 14 april jl. is gecommuniceerd.

	Begroting (euro)
Fase 0 maart	5,1 mln
Fase 1 april	83 mln
Fase 2 mei	177 mln
Fase 3 juni t/m eind augustus (fase 3 a, b, c, d)	865 mln
Totaal	1,1 mld

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Zoals ook naar de Kamer gecommuniceerd is de raming ondertussen al flink naar beneden bijgesteld en gaan we nu uit van een totale raming tussen de 500-700 miljoen. Per (sub)fase wordt een specifieke begroting opgesteld en vindt aparte besluitvorming plaats door het kabinet. Daardoor kan de raming per fase weer anders worden.

De volgende betalingen hebben reeds plaatsgevonden (afgerond) aan Stichting Open Nederland

	Betalingen (Euro)
Fase 0 maart	5,1 mln
Fase 1 april	62 mln (80% voorschot)
Totaal	67,1 mln

Voor fase 2 is door Stichting Open Nederland een bedrag begroot van € 104.901.654,- incl. BTW. NB. dit valt voor een deel ook lager uit vanwege het doorschuiven van de exploitatie van de hoogsensitieve teststraten naar fase 3. Deze week zal er een 80% voorschot op dit bedrag worden overgemaakt van afgerond 83 miljoen.
Loveland heeft in fase 2 een bedrag van €30.780.000,- exclusief BTW begroot voor de bouw van 8 XL testpaviljoens (dit is fase 1 en 2 ineen, omdat de opdracht later van start is gegaan).
Totaal is dat voor fase 2, dus een begroting van 134.681.654,- miljoen. Voor fase 2 was 155 miljoen geaccordeerd.

Daarnaast zal de evaluatie van de pilots die in opdracht van EZK wordt uitgevoerd door KPMG ook worden betaald uit het budget voor spoor 2a. Deze evaluatie is noodzakelijk om de pilots uit te voeren. Het gaat om een bedrag van afgerond 685.000,- euro excl. BTW.

2. *Ingeschatte testbehoefte*

Totale testbehoefte op landelijk niveau

Met de fasegewijze besluitvorming wordt de mogelijkheid geboden om elke keer te beoordelen of de extra capaciteit daadwerkelijk nodig is. In onderstaande overzicht is de testbehoefte op grond van het openingsplan inzichtelijk gemaakt en afgezet tegen de testcapaciteit die gerealiseerd gaat worden in de verschillende fasen.

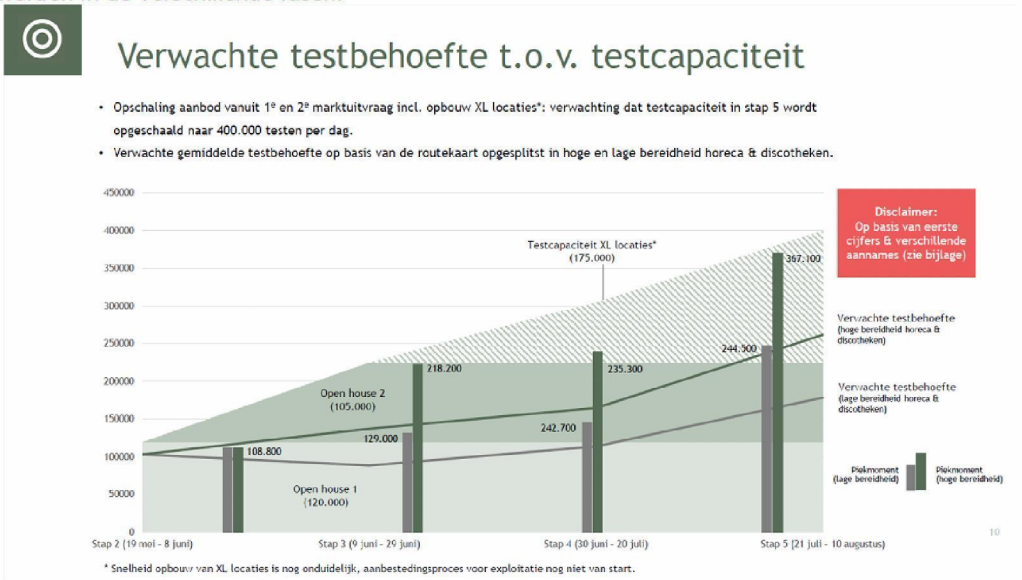

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Fase 3a betreft de periode juni. In de bovenstaande figuur zijn meerdere scenario's uitgewerkt. Voor stap 3 van het openingsplan wordt uitgegaan van een piekbelasting van ruim 218.000 testen per dag oplopend naar ruim 235.000 eind juni, begin juli bij een hoge testbereidheid. Hierbij is uitgegaan dat van elke sector 75% bereid is om mee te doen met toegangstesten. Daar komen dus mogelijk landelijke evenementen en regionale evenementen nog bij die niet vallen binnen de evenementen van het openingsplan. Het is wenselijk om de piekbelasting te kunnen faciliteren met de op te bouwen testcapaciteit.

We zien dat de besluitvorming over het verder open gaan van de samenleving grillig verloopt en dat daarin op basis van epidemiologische ontwikkelingen wisselende beslissingen worden genomen. Zo kan het ook zijn dat we eerder toe zijn aan de volgende stap in het openingsplan. Op dat moment wil iedereen de extra vrijheid die wordt geboden, meteen ten volle benutten. Het is daarom wenselijk dat capaciteit beschikbaar is die snel kan worden ingezet.

Op momenten dat de epidemiologische situatie verdere opening van de samenleving niet toelaat kan de benutting van de testcapaciteit worden afgeschaald. Hiermee zullen dan de variabele (exploitatie) kosten lager worden. Dit kan wekelijks worden bijgesteld.

<u>Landelijke testcapaciteit versus regionale dekking van de testbehoefte</u>
Belangrijk is dat er niet alleen moet worden gekeken naar de totale testbehoefte, maar dat er ook wordt gekeken naar de regionale testbehoefte en testcapaciteit. De opdracht voor spoor 2a is een fijnmazig netwerk van testcapaciteit. Ook in het debat met de Tweede Kamer kwam de reistijd en bereikbaarheid van de testlocaties meerdere keren aan de orde. Het is belangrijk dat burgers snel bij een testlocatie kunnen komen. Dit betekent dat er in totaal meer testcapaciteit landelijk moet worden opgebouwd om regionaal geen tekorten te creëren. Met de verdere opbouw van testcapaciteit kan landelijk toegewerkt worden naar een reistijd van maximaal 20 minuten.

Voorbeeld schaarste bij groot evenement

TT Assen Motor GP

Datum event: 27 t/m 29 juni

Locatie: Assen

Aantal bezoekers: 53.300 per dag (160.000 bezoekers totaal)

Herkomst bezoekers: Grotendeels regionaal

Belangrijke observaties

- Regionaal tekort, landelijk geen tekort.
- Slechts bij één groot event in één regio kunnen al regionale knelpunten ontstaan.
- Sterk afhankelijk van inschatting herkomst bezoekers.

Voorbeeld 28 juni:

SON regio	Testcapaciteit p.d.*	Testbehoefte (lage bereidheid) p.d. stap 3 **	inschatting herkomst bezoekers	Testbehoefte bezoekers TT assen	Totale testbehoefte (stap 3 + TT)	Tekort	
1	29.250	16.770	50%	26.650	43.420	-16.640	✗ Regionaal tekort
2	29.250	16.770	25%	13.330	28.540	-850	
3	24.750	14.190	5%	2.670	16.860	7.890	
4	33.750	19.350	5%	2.670	22.020	11.730	
5	24.750	14.190	5%	2.670	16.860	7.890	
6	40.500	23.220	5%	2.670	25.890	14.610	
7	42.750	24.510	5%	2.670	27.180	15.570	
Landelijk	**225.000**	**129.000**	**100%**	**53.300**	**180.770**	**40.200**	✓ Landelijk geen tekort

* De testcapaciteit kan nog worden beïnvloed door opboom XL locaties

** De testbehoefte kan nog worden beïnvloed door keuzes in het openingsplan, testgeldigheid voor meerdere evenementen en andere toegangsbewijzen

Uit de tabel valt af te lezen dat er landelijk gezien voldoende testcapaciteit is, maar dat een landelijk evenement bovenop de continue activiteiten in de routekaart kan leiden tot regionale tekorten. Ook hiervoor is het dus belangrijk om mogelijkheden te verkennen voor het lokaal kunnen opschalen van beschikbare testcapaciteit en de landelijke capaciteit niet te krap af te stemmen op de geraamde testbehoefte.

3. Geraamde kosten fase 3a

De totale raming van Stichting Open Nederland voor de antigeen testcapaciteit is sterk naar beneden bijgesteld mede door de aanbesteding.

Antigeen	Exploitatie hoog sensitief	Loveland	totaal
55.500.000,-	50.000.000,-	15 (totaal fase 3)	120.500.000,-

Er is voor gekozen om voor elke fase een aparte overeenkomst aan te gaan en deze ook apart te begroten. De nacalculatie van de voorgaande fasen is nog niet afgerond en daarom wordt nu op basis van de begroting voor fase 3a akkoord gevraagd om de middelen beschikbaar te stellen. Op het moment dat er bij de definitieve nacalculatie sprake is van onder uitputting dan zullen deze middelen worden benut om overige fasen te bekostigen (na besluitvorming) of de middelen zullen teruggeboekt worden.